

KANCELARIA SENATU
GABINET MARSZAŁKA SENATU

Biuletyn Parlamentarnego Zespołu
ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi

LIPEC 2010

Spis treści

I. Program 13. posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 08.07.2010 r.	3
II. Materiały na posiedzenie Zespołu	
Wymiar parlamentarny prezydencji polskiej (lipiec-grudzień 2011 r.) – projekt folderu (Joanna Kwiecień, Zespół do spraw Prezydencji w Kancelarii Senatu).....	7
Słowniczek niektórych terminów z zakresu współpracy międzyparlamentarnej w Unii Europejskiej (Zespół do spraw Prezydencji w Kancelarii Senatu).....	13
III. Z archiwum Zespołu	
Informacja o przebiegu 12. posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 09.06.2010 r.	19

Opracowanie:

Marzena Krysiak, Gabinet Marszałka Senatu

tel. 022 694-94-43

e-mail: ngo@nw.senat.gov.pl

**Program posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami
Pozarządowymi**

Miejsce: Kancelaria Senatu RP, sala 176

Data: 08.07.2010 (czwartek), godz. 15.00 – 16.30

Program:

- 15:00** **przywitanie**, słowo wstępu (marszałek B. Borusewicz)
- 15:05** **szanse i wyzwania dla organizacji pozarządowych w trakcie polskiego
Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej**
Joanna Skoczek, dyrektor Departamentu Koordynacji Przewodnictwa Polski
w Radzie UE w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Leszek Kieniewicz, dyrektor Biura Spraw Międzynarodowych i Unii
Europejskiej Kancelarii Senatu
Agnieszka Łada, kierownik Programu Europejskiego Instytutu Spraw
Publicznych
Agata Wiśniewska-Górczewska, dyrektor Programu Europejskiego
Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych
- 15:35** dyskusja
- 16:25** sprawy różne
- 16:30** zakończenie

**MATERIAŁY NA 13. POSIEDZENIE
PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU DS. WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 08.07.2010 R.**

Wymiar parlamentarny

prezydencji polskiej

lipiec – grudzień 2011 r.*

* nazwa korespondująca z tytułem oficjalnej strony internetowej prezydencji wymiaru parlamentarnego

www.parl2011.pl

Czym jest prezydencja?

Prezydencja w Radzie UE oznacza rotacyjne przewodniczenie pracom Rady UE pełnione kolejno przez państwa członkowskie przez okres sześciu miesięcy. Sprawowanie przez Polskę prezydencji jest naturalną konsekwencją przystąpienia do UE, a także zobowiązaniem wynikającym ze statusu państwa członkowskiego. **Prezydencja Polski w Radzie UE przypada na okres 1 lipca – 31 grudnia 2011 r.**

Jakie są główne zadania prezydencji?

W okresie sprawowania prezydencji państwo przejmuje odpowiedzialność za:

- przewodniczenie i koordynację prac Rady UE i jej organów pomocniczych;
- zarządzanie procesami politycznymi i reagowanie na konflikty i kryzysy;
- mediowanie i poszukiwanie kompromisu w procesie negocjacji w ramach procesu decyzyjnego UE;
- reprezentowanie Rady wobec instytucji UE;
- inicjowanie debat i procesów politycznych.

Zakres kompetencji sprawia, że państwo sprawujące prezydencję staje się gospodarzem większości unijnych spotkań i odgrywa dużą rolę we wszystkich dziedzinach działań Unii Europejskiej. Warto jednak dodać, że z Traktatu z Lizbony wynika ograniczenie dotychczasowych kompetencji prezydencji w części spraw odnoszących się do polityki zagranicznej, w związku z utworzeniem stanowiska wysokiego przedstawiciela ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa.

Polska, na czas swojego przewodnictwa w Radzie UE, zaproponuje 4-5 priorytetów strategicznych oraz 3-4 priorytety sektorowe przypadające na każdą formację Rady.

Czym jest wymiar parlamentarny prezydencji?

Prezydencja jest również realizowana przez parlament kraju sprawującego przewodnictwo w UE. Wymiar parlamentarny prezydencji oparty jest na współpracy parlamentów państw członkowskich (27 izb niższych, 14 izb wyższych), 3 parlamentów państw kandydujących oraz Parlamentu Europejskiego – w sumie 45 podmiotów. Nie jest uregulowany traktatowo, lecz istnieje z własnego nadania i niezależnie od Parlamentu Europejskiego.

W wymiarze parlamentarnym występują dwa poziomy przewodnictwa. **Pierwszy poziom przewodnictwa** odpowiada półrocznej rotacji w Radzie UE i obejmuje organizowanie

spotkań międzyparlamentarnych w kraju prezydencji oraz współorganizowanie wraz z Parlamentem Europejskim spotkań w Brukseli. Kalendarz spotkań organizowanych w danym półroczu podawany jest do wiadomości publicznej zwyczajowo na kilka miesięcy przed rozpoczęciem prezydencji. **Drugi poziom przewodnictwa** związany jest ze sprawowaniem rocznej prezydencji Konferencji Przewodniczących Parlamentów UE (KPPUE). Zgodnie z obowiązującym mechanizmem rotacji, parlament kraju sprawującego prezydencję jesienną automatycznie staje się gospodarzem KPPUE wiosną następnego roku. Polska będzie organizatorem spotkania KPPUE na wiosnę 2012 r., a przestanie być w „trojce KPPUE” po spotkaniu KPPUE na Cyprze wiosną 2013 r. Z kolejności sprawowania prezydencji przez państwa członkowskie UE wynika, że wraz z Marszałkami Sejmu i Senatu, członkami „**trojki przewodniczących**” są Przewodniczący Parlamentu Belgii i Cypru. Parlament Belgii w ramach Trojki Belgia – Polska – Cypr przejął przewodnictwo po Konferencji Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej, zorganizowanej w dniach 13-15 maja 2010 r. w Sztokholmie.

Cele wymiaru parlamentarnego prezydencji

- wzmocnienie roli parlamentów narodowych w UE;
- stworzenie forum dla wymiany opinii, poglądów, doświadczeń między parlamentami narodowymi, a także forum dla dialogu z instytucjami unijnymi;
- stworzenie pozytywnego wizerunku danego parlamentu w kraju, w UE i na świecie.

Co składa się na parlamentarny wymiar prezydencji?

Wymiar parlamentarny prezydencji tworzą dwie jednocześnie realizowane części: część krajowa (spotkania organizowane w parlamencie państwa członkowskiego, sprawującego Prezydencję) oraz część zagraniczna (spotkania współorganizowane z Parlamentem Europejskim w Brukseli).

Na **część krajową** wymiaru parlamentarnego polskiej prezydencji składa się kilka stałych spotkań, m.in. spotkanie przewodniczących komisji ds. UE (COSAC), spotkanie przewodniczących komisji spraw zagranicznych (COFACC), spotkanie przewodniczących komisji ds. obrony, Konferencja COSAC oraz Spotkanie Sekretarzy Generalnych, poprzedzające wiosenną Konferencję Przewodniczących Parlamentów UE. Uzupełnieniem części krajowej są spotkania trojki i trio oraz konferencje parlamentarne, poświęcone konkretnym zagadnieniom. W przeciwieństwie do tych ostatnich, spotkania w randze

przewodniczących parlamentów, przewodniczących komisji czy sekretarzy generalnych mają określoną formułę, która została wypracowana na gruncie wieloletniej współpracy międzyparlamentarnej.

Przewiduje się, że w ramach przygotowań wymiaru parlamentarnego polskiej prezydencji Senat będzie organizacyjnie odpowiedzialny m.in. za spotkanie przewodniczących komisji ds. UE (COSAC), Spotkanie Sekretarzy Generalnych, Sejm za zorganizowanie m.in. Konferencji COSAC oraz Konferencji Przewodniczących Parlamentów UE.

Spotkania zagraniczne obejmują Wspólne Spotkania Komisji (*Joint Committee Meeting*) oraz Wspólne Spotkania Parlamentarne (*Joint Parliamentary Meeting*) organizowane w brukselskiej siedzibie Parlamentu Europejskiego.

Podział wymiaru parlamentarnego prezydencji na część krajową i część zagraniczną jest zasadny ze względu na zakres tematyczny oraz charakter obydwu typów spotkań. O profilu i tematach spotkań części krajowej decyduje wyłącznie parlament państwa sprawującego prezydencję, biorąc pod uwagę priorytety rządu. Z kolei, spotkania w Brukseli organizowane są przez Parlament Europejski. W tym przypadku, parlament państwa sprawującego prezydencję proponuje terminy i tematy spotkań, którym następnie współprzewodniczą przedstawiciele PE i parlamentu narodowego sprawującego prezydencję.

Trio Polska – Dania – Cypr

Wejście w życie Traktatu z Lizbony uprawomocniło zasadę prezydencji grupowej, która była nieformalnie praktykowana począwszy od prezydencji niemieckiej w 2007 r. Trio prezydencji oznacza 18-miesięczną prezydencję, w ramach której współpracują trzy państwa członkowskie kolejno pełniące prezydencję w Radzie UE. Realizacja koncepcji prezydencji grupowej oparta jest na zasadach, że trio powinno składać się z jednego dużego państwa oraz dwóch państw mniejszych jednocześnie reprezentujących kraje starej i nowej Unii. **Polska w ramach tria będzie współpracowała z Danią i Cyprzem.**

Słowniczek:

COSAC - Konferencja Komisji Wyspecjalizowanych w Sprawach Wspólnotowych (*Conférence des Organes Spécialisés dans les Affaires Communautaires*) - forum współpracy komisji europejskich parlamentów narodowych państw członkowskich UE i Parlamentu Europejskiego. Spotkania COSAC organizowane są 2 razy w ciągu pół roku w stolicy państwa sprawującego prezydencję w UE. W pierwszej kolejności odbywa się **Spotkanie Przewodniczących COSAC** (tzw. „mały COSAC”), tj. spotkanie przewodniczących komisji ds. UE wszystkich parlamentów (izb) narodowych, PE i parlamentów krajów kandydujących. „Mały COSAC” organizowany jest na początku prezydencji danego państwa i służy przygotowaniu konferencji plenarnej. W kolejnych miesiącach prezydencji danego państwa organizowana jest **Konferencja COSAC** (tzw. „duży COSAC”) tzn. posiedzenie plenarne COSAC. Na zakończenie każdego posiedzenia, COSAC przyjmuje konkluzje oraz stanowiska skierowane do instytucji UE. Wyraża w nich opinie o sprawach aktualnie dyskutowanych w UE. Od dnia wejścia Polski do Unii Europejskiej, zgodnie z regulaminem COSAC, w skład polskiej delegacji wchodzi 6 parlamentarzystów. W wyniku porozumienia między marszałkami Sejmu RP i Senatu RP, polska delegacja na COSAC liczy 4 posłów i 2 senatorów. „Duży COSAC” tłumaczony jest symultanicznie na języki urzędowe UE.

COSAC posiada stały sekretariat mieszczący się w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli.

Konferencja Przewodniczących Parlamentów UE – spotkania przewodniczących (izb) parlamentów narodowych państw członkowskich i Parlamentu Europejskiego. Spotkania odbywają się regularnie od 1975 r., a od 1999 r. - raz do roku w stolicach państw członkowskich. Konferencja Przewodniczących ponosi odpowiedzialność za nadzór nad koordynacją działalności międzyparlamentarnej UE. Każdego roku Konferencja Przewodniczących Parlamentów może wskazywać priorytetowe dziedziny polityczne współpracy międzyparlamentarnej. Szczególna odpowiedzialność w zakresie koordynacji spoczywa na parlamencie będącym gospodarzem najbliższej Konferencji.

Trio – nazwa określa trzy kolejne kraje sprawujące przewodnictwo w Radzie UE realizujące 18-miesięczny program. **Polska w ramach tria będzie współpracowała z Danią i Cyprzem.**

Trojka – nazwa określa trzy kolejne kraje sprawujące przewodnictwo w Radzie UE, ale w przeciwieństwie do trio, trojka ma „charakter kroczący”, oznacza to, że trojkę tworzy państwo poprzedniej, urzędującej i przyszłej prezydencji w UE. Zgodnie z tą zasadą, wraz z **Polską**, sprawującą prezydencję w drugiej połowie 2011r., w skład trojki wejdą **Węgry** (prezydencja poprzedzająca) oraz **Dania** (prezydencja przyszła).

Rada Unii Europejskiej - główny organ decyzyjny Unii Europejskiej, w którym przez 6 miesięcy przewodniczy prezydencja narodowa. Wraz z Komisją Europejską oraz Parlamentem Europejskim jest jednym z trzech głównych podmiotów biorących udział w procesie decyzyjnym UE. Głównym zadaniem Rady jest przyjmowanie, wraz z Parlamentem, europejskich aktów prawnych. Rada reprezentuje państwa członkowskie Unii. Rada nie ma swojego stałego składu: w posiedzeniach Rady uczestniczy zawsze jeden minister z każdego kraju Unii w zależności od tematyki poruszanej na posiedzeniu. Jeśli omawiane są np. problemy związane z edukacją, to w posiedzeniu biorą udział ministrowie edukacji. Tak więc, decyzje podejmowane przez Radę UE - to najczęściej kompromis wypracowany po żmudnych negocjacjach między wszystkimi członkami Unii.

Rada Europejska - organ polityczny Unii Europejskiej. Radą Europejską nazywane są spotkania premierów lub prezydentów państw członkowskich, które odbywają się ok. czterech razy w roku i na których omawiane są najważniejsze problemy, których nie dało się omówić na szczeblu ministerialnym. Podczas szczytów Rady Europejskiej wyznaczane są ogólne kierunki rozwoju UE oraz opracowywane są i podpisywane ostateczne teksty unijnych traktatów.

Słowniczek niektórych terminów z zakresu współpracy międzyparlamentarnej w Unii Europejskiej

Budapeszteński reżym językowy – tłumaczenie symultaniczne na i z angielskiego i francuskiego zapewnia gospodarz spotkania; goście mogą przywieźć własnych tłumaczy lub wynająć ich na miejscu, korzystając z kabin tłumaczeniowych udostępnionych nieodpłatnie przez gospodarza; stosowany przy okazji KPPUE oraz spotkań w formule „Przewodniczący”.

COSAC (Konferencja Komisji Wyspecjalizowanych w Sprawach Wspólnotowych - *Conférence des Organes Spécialisés dans les Affaires Communautaires*) - forum współpracy komisji europejskich parlamentów narodowych państw członkowskich UE i Parlamentu Europejskiego. Spotkania COSAC odbywają od 1989 roku się dwa razy do roku w stolicy państwa sprawującego prezydencję w UE. Na zakończenie spotkań, COSAC przyjmuje konkluzje oraz stanowiska skierowane do instytucji UE. Wyraża w nich opinie o sprawach aktualnie dyskutowanych w UE. Od dnia wejścia Polski do Unii Europejskiej, zgodnie z regulaminem COSAC, w wyniku porozumienia między Marszałkami Sejmu RP i Senatu RP, polska delegacja na COSAC liczy 4 posłów i 2 senatorów. Posiedzenia i spotkania COSAC tłumaczone są symultanicznie na języki urzędowe Unii Europejskiej. Dokumenty Konferencji przekazywane są w języku angielskim lub francuskim. Także opinie COSAC sporządza się w językach angielskim i francuskim. Konferencja posiada stały sekretariat mieszczący się w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli. Z Parlamentu Europejskiego uczestniczy 2 wiceprzewodniczących PE, przewodniczący komisji ds. instytucjonalnych oraz trzech eurodeputowanych wskazanych przez największe grupy polityczne w PE.

IPEX - Międzyparlamentarna Wymiana Informacji w Sprawach UE (*Interparliamentary EU Information Exchange*) – baza danych, która ma na celu ułatwienie wymiany informacji związanych z UE pomiędzy parlamentami, stworzenie forum wymiany poglądów dotyczących kontroli parlamentarnej działań rządów i stosowania zasady pomocniczości oraz prowadzenie kalendarza spotkań międzyparlamentarnych. Zawiera dokumenty i informacje pochodzące z instytucji UE i parlamentów narodowych od 1 stycznia 2006 r. Po raz pierwszy umożliwia parlamentom narodowym publikowanie własnych dokumentów na ogólnoeuropejskiej stronie internetowej www.ipex.eu. Obsługa strony jest możliwa w języku angielskim i francuskim, a dokumenty i informacje z parlamentów narodowych są

zamieszczane w języku oryginału ale do 2011 tłumaczenie ich na angielski stanie się praktycznie normą. Każda izba parlamentarna ma swojego korespondenta IPEX. Zarząd IPEX powoływany jest przez KPPUE. IPEX finansowany jest ze składek parlamentów oraz ze środków PE.

Komisyjne spotkania międzyparlamentarne – organizowane w Brukseli z inicjatywy komisji PE pod różnymi nazwami. Ich tematyka nie jest uzgadniana z parlamentami narodowymi ani z programem prezydencji. Liczebność zapraszanych delegacji zależy każdorazowo od propozycji gospodarza. Spotkania te przybierają niekiedy formę wspólnych wysłuchań parlamentarnych.

Konferencja Przewodniczących – w PE odpowiada naszemu Konwentowi Seniorów; w skład Konferencji Przewodniczących wchodzi liderzy grup politycznych oraz przewodniczący PE.

Konferencja Przewodniczących Parlamentów UE – uczestniczą w nich przewodniczący parlamentów narodowych państw członkowskich i Parlamentu Europejskiego. Spotkania odbywają się regularnie od 1975 r., a od 1999 raz do roku w stolicach państw członkowskich. Konferencja Przewodniczących ponosi odpowiedzialność za nadzór nad koordynacją działalności międzyparlamentarnej UE. Każdego roku Konferencja Przewodniczących Parlamentów może wskazywać priorytetowe dziedziny politycznej współpracy międzyparlamentarnej. Szczególna odpowiedzialność w zakresie koordynacji spoczywa na parlamencie będącym gospodarzem najbliższej Konferencji (czyli obecnie szwedzkim Riksdagu).

Korpus prezydencji – pracownicy objęci szkoleniami centralnymi i (tym samym?) objęci programem motywacyjno-lojalnościowym.

Mały COSAC – spotkanie przewodniczących komisji ds.UE wszystkich parlamentów (izb) narodowych, PE i parlamentów krajów kandydujących. Mały COSAC organizowany jest na początku prezydencji i służy przygotowaniu konferencji plenarnej. Z Parlamentu Europejskiego uczestniczy 2 wiceprzewodniczących oraz przewodniczący komisji ds. instytucjonalnych;

PE – Parlament Europejski

Pelen reżim językowy – tłumaczenie symultaniczne z i na wszystkie języki urzędowe Unii Europejskiej; stosowany w PE i podczas dużego COSAC-a.

Roczny Program Legislacyjny i Plan Pracy Komisji Europejskiej (*Commission's Legislative and Work Program*) - dokument stanowiący podstawę bieżących prac Komisji Europejskiej w danym roku. Jest on przyjmowany przez Komisję Europejską w listopadzie roku poprzedniego. Zawiera ogólny opis priorytetów Komisji Europejskiej na dany rok oraz działań koniecznych do ich realizacji. W załącznikach jest zamieszczony wykaz dokumentów, które zostaną w danym roku przyjęte przez Komisję Europejską (np. zielone i białe księgi, komunikaty), a także wykaz projektów aktów prawnych, które są w trakcie procesu decyzyjnego. Dokument ten jest przedmiotem obrad Komisji Spraw Unii Europejskiej Senatu a następnie przeprowadzana jest debata na posiedzeniu plenarnym Senatu. W grudniu 2008 roku Roczny Program Legislacyjny i Plan Pracy Komisji Europejskiej na 2009 rok przedstawiła Senatowi komisarz Danuta Hubner.

Spotkanie delegacji – spotkanie w pełnej formule. Każdą komisję (parlament) reprezentuje 6 przedstawicieli oraz do po 1 sekretarzu na każdych 2 parlamentarzystów. W przypadku parlamentów dwuizbowych kontyngent 6+3 dzielony jest pomiędzy izby (ich komisje) według wewnętrznych ustaleń.

Spotkanie pojedyncze – spotkanie z porządkiem dziennym dotyczącym zakresu tylko jednej komisji parlamentarnej i w związku z czym na które przybywa tylko jeden komplet gości (45 przewodniczących i 45 ich sekretarzy)

Spotkanie przewodniczących – jednoosobowa reprezentacja każdej uczestniczącej komisji (+ sekretarz); także „Przewodniczący”, *Chairs*.

Trio – trzy kolejne prezydencje realizujące wspólny program w wymiarze 18 miesięcy; inaczej niż trojka, trio ma charakter stały, a nie kroczący;

Trojka – przedstawiciele poprzedniej, urzędującej i następnej prezydencji

Wspólne Spotkanie Komisji (*Joint Committee Meetings*) – zwoływane z inicjatywy poszczególnych komisji Parlamentu Europejskiego spotkania delegacji (lub tylko przewodniczących) komisji branżowych parlamentów narodowych państw członkowskich Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego. Spotkania odbywają się w Brukseli lub w parlamencie kraju sprawującego prezydencję. Delegacje parlamentarne liczą 6 członków (polskie 2 senatorów i 4 posłów) wyznaczanych *ad hoc* przez Marszałków Sejmu i Senatu na wniosek przewodniczących komisji ds. UE oraz komisji sektorowych według właściwości. WSK te mają tendencję do odbywania się z pewną regularnością i z reguły dotyczą tych obszarów polityki, które znajdują się w kompetencjach legislacyjnych UE, w ramach procedury współdecydowania. Celem WSK jest promocja wymiany opinii między deputowanymi do Parlamentu Europejskiego a posłami do parlamentów narodowych, która miałaby wpływać na decyzje legislacyjne Parlamentu Europejskiego. Trwałe miejsce w kalendarzu mają spotkania z następującymi komisjami Parlamentu Europejskiego: Budżetowej, Spraw Zagranicznych oraz Bezpieczeństwa i Obrony czy też ds. Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwość i Spraw Wewnętrznych. Spotkania komisji spraw zagranicznych odbywają się dwa razy do roku. Pozostałych komisji z reguły co 12-18 miesięcy.

Wspólne Spotkanie Parlamentarne (*Joint Parliamentary Meetings*) - odbywają się w Brukseli pod wspólnym przewodnictwem przewodniczącego parlamentu narodowego kraju sprawującego prezydencję w Unii Europejskiej i przewodniczącego Parlamentu Europejskiego. Poświęcone są wymianie poglądów skupionej wokół jednego wielkiego problemu Unii czy współczesności. Zazwyczaj z parlamentarzystami narodowymi Unii spotykają się wówczas przewodniczący Komisji Europejskiej oraz przewodniczący Rady. Przy organizacji Wspólnych Spotkań za priorytetowe uznaje się zagadnienia o strategicznym znaczeniu, które w danym momencie nie są przedmiotem prac legislacyjnych Unii Europejskiej, ale w odniesieniu do których Unia wypracować musi wspólne stanowisko. Do zagadnień takich należały w okresie 2004-2009 wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, koordynacja polityki makroekonomicznej i monetarnej, czy też sprawiedliwość i bezpieczeństwo. Celem WSP jest ustanowienie lepszej parlamentarnej kontroli nad decyzjami podejmowanymi na poziomie Unii Europejskiej, w wymiarze międzyrządowym i pozalegisłacyjnym. WSP odbywają się w siedzibie Parlamentu Europejskiego w Brukseli ze względu na infrastrukturę umożliwiającą tłumaczenie obrad na wszystkie języki Unii. We WSP uczestniczą 6 osobowe delegacje parlamentów narodowych

(dotychczas 4 posłów i 2 senatorów wyznaczanych *ad hoc* przez Marszałka Senatu w porozumieniu z przewodniczącym Komisji Spraw Unii Europejskiej).

Wytyczne haskie - przyjęta przez Konferencję Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej 3 lipca 2004 r. w Hadze, generalna deklaracja określająca zasady, cele, ramy i dziedziny współpracy parlamentarnej w Unii Europejskiej. Wytyczne stwierdzają poszanowanie autonomii parlamentów, które same decydują o stopniu swojego zaangażowania we współpracę międzyparlamentarną. Uwzględniając zasadę, zgodnie z którą parlamenty narodowe i Parlament Europejski są jednakowo traktowane i wypełniają komplementarne role w strukturze UE, głównym celem współpracy międzyparlamentarnej w Unii Europejskiej jest dostarczanie informacji i wzmacnianie kontroli parlamentarnej we wszystkich dziedzinach należących do kompetencji UE oraz zapewnienie efektywnego wykonania kompetencji parlamentarnych w sprawach UE, w szczególności w zakresie kontrolowania przez parlamenty narodowe stosowania zasady pomocniczości. Wytyczne Haskie wyróżniają następujące ramy współpracy: Konferencja Przewodniczących UE, spotkania komisji sektorowych organizowane przez parlamenty narodowe lub przez Parlament Europejski (Wspólne Spotkania Komisji, Wspólne Spotkania Parlamentarne), COSAC, równoczesne debaty w zainteresowanych parlamentach nad programem legislacyjnym UE lub zasadniczymi kwestiami polityk UE, spotkania Sekretarzy Generalnych (szefów kancelarii parlamentów), IPEX. W regularnej wymianie informacji między parlamentami UE, jak również z sekretariatem COSAC w Brukseli i w praktycznej codziennej koordynacji uczestniczą także Stali Przedstawiciele parlamentów narodowych przy Parlamencie Europejskim.. Wytyczne Haskie przewidują ponadto rozwijanie wymiany informacji i dokumentów na wszystkich poziomach pomiędzy różnymi komisjami i służbami oraz organizowanie konferencji i innych form regularnej i doraźnej współpracy między przewodniczącymi parlamentów, komisjami sektorowymi lub w ramach COSAC.

Wytyczne kopenhaskie - przyjęte podczas XVIII konferencji COSAC 27 stycznia 2003 w Kopenhadze. Wytyczne dotyczą kontroli parlamentarnej władzy wykonawczej w sprawach dotyczących Unii Europejskiej i składa się na nie pięć, brzmiących następująco, oczekiwań parlamentarzystów pod adresem rządów państw członkowskich:

1. Rząd państwa członkowskiego, w porozumieniu z instytucjami Wspólnoty, powinien zapewnić, by parlament narodowy otrzymywał wszystkie dokumenty wspólnotowe, dotyczące legislacji i innych inicjatyw Wspólnoty, gdy tylko stają się one dostępne.

2. Rząd powinien przygotować łatwo dostępne, jasno zredagowane materiały na temat legislacji wspólnotowej itp., przeznaczone dla parlamentów narodowych.
3. Należy zapewnić możliwość odbywania spotkań z ministrami na forum parlamentów narodowych z dużym wyprzedzeniem przed posiedzeniami na szczeblu Wspólnoty. Podczas takich spotkań rząd powinien przedstawiać parlamentowi swoje stanowisko wobec propozycji Wspólnoty.
4. Rząd powinien z dużym wyprzedzeniem informować parlament narodowy o decyzjach, które mają zapasć na szczeblu UE, jak również o propozycjach rządowych dotyczących tych decyzji. Dotyczy to zwykłych spotkań Rady, szczytów oraz konferencji międzyrządowych. Parlamente narodowe powinny być również informowane o podjętych decyzjach.
5. Jeśli chodzi o wsparcie administracyjne parlamentów narodowych, to do obowiązków parlamentu narodowego należy zastosowanie powyższych wytycznych z jak największym pożytkiem m.in. poprzez wzmocnienie swego zaplecza administracyjnego i eksperckiego w sprawach UE oraz dostosowanie tego wsparcia do faktycznych potrzeb parlamentu.

**INFORMACJA O PRZEBIEGU 12. POSIEDZENIA
PARLAMENTARNEGO ZESPOŁU DS. WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W DNIU 09.06.2010 R.**

9 czerwca 2010 r. odbyło się 12. posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, poświęcone nowym zasadom wspierania organizacji pozarządowych w kontekście założeń projektu ustawy o współpracy rozwojowej i utworzeniu Polskiej Agencji Współpracy Rozwojowej.

Posiedzenie otworzył marszałek Bogdan Borusewicz. W spotkaniu wzięli udział członkowie zespołu, senackiej i sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych, podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Paweł Wojciechowski, doradca ministra w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Paweł Samecki, dyrektor Departamentu Zagranicznego w Ministerstwie Finansów Michał Baj oraz inni przedstawiciele tych resortów.

W pierwszej części spotkania wiceminister spraw zagranicznych P. Wojciechowski przedstawił cel i podstawowe założenia projektowanej ustawy. Podkreślił potrzebę realizowania polskiej polityki zagranicznej nie tylko za pomocą tradycyjnych instrumentów dyplomacji, ale też z wykorzystywaniem w coraz większym stopniu narzędzi dyplomacji społecznej oraz środków gospodarczych i pomocowych. Przypomniał uczestnikom posiedzenia, że do nowych zadań polskiej polityki zagranicznej należą międzynarodowa współpraca na rzecz rozwoju i pomoc humanitarna.

Obowiązujące obecnie polskie uregulowania prawne uniemożliwiają realizację działań z zakresu współpracy na rzecz rozwoju w sposób efektywny, zgodny ze standardami międzynarodowymi, wynikającymi z członkostwa Polski w Organizacji Narodów Zjednoczonych, OECD, a przede wszystkim w Unii Europejskiej. Pozostawienie obecnego stanu prawnego stawia pod znakiem zapytania możliwość wywiązania się Polski ze zobowiązań międzynarodowych.

Na początku lat dziewięćdziesiątych Polska w ramach tych mechanizmów wielokrotnie korzystała ze wsparcia krajów europejskich i USA, co w znacznym stopniu przyczyniło się do modernizacji kraju jeszcze przed rozpoczęciem pozyskiwania funduszy przedakcesyjnych. To obliguje Polskę do podjęcia wzmoczonego wysiłku w podejmowaniu działań na rzecz rozwoju. Według informacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Polska w latach 2009-2010 udzieliła i wciąż udziela znaczącego wsparcia krajom priorytetowym, tj. Afganistanowi, Angoli, Autonomii Palestyńskiej, Białorusi, Gruzji, Mołdowie i Ukrainie. W istotny sposób nasz kraj angażuje się w rozwój Europy Wschodniej, kontynuuje jednak również wspieranie Afryki i Bliskiego Wschodu oraz Azji Środkowej, Armenii i Azerbejdżanu, a także Ameryki Łacińskiej.

Międzynarodowa współpraca na rzecz rozwoju to obszar dotychczas nieobjęty kompleksową legislacją. W polskim systemie prawnym brakuje definicji współpracy

rozwojowej. Obecne działania w tym zakresie wykorzystują ogólne przepisy zawarte w ustawach: o finansach publicznych, o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o działach administracji rządowej oraz w prawie zamówień publicznych. Aktualny stan prawny nakłada konieczność korzystania z rezerwy celowej budżetu państwa, co wydłuża proces uruchamiania środków, wymaga też każdorazowej decyzji ministra spraw zagranicznych. Obowiązujące zapisy ustawowe nie przewidują możliwości podejmowania zobowiązań wieloletnich.

W projekcie ustawy przygotowywanym przez stronę rządową zdefiniowane zostaną rola i zadania ministra spraw zagranicznych oraz innych organów administracji centralnej i lokalnej w sferze współpracy rozwojowej. Powołana zostanie instytucja wykonawcza – Polska Agencja Współpracy Rozwojowej, której funkcjonowanie umożliwi finansowanie zadań o charakterze wieloletnim. Agencja przejmie zadania od Fundacji Fundusz Współpracy (FFW), w szczególności zadania polegające na wdrażaniu lub wspieraniu wdrażania programów finansowanych i współfinansowanych ze środków pomocowych, pochodzących ze źródeł zagranicznych oraz z funduszy strukturalnych. W roku 2010 działalność fundacji ograniczy się do kontynuowania wdrażania uruchomionych programów i projektów. Od 15 czerwca 2010 r., w związku zamknięciem edycji Programu Środki Przejściowe, pojawi się konieczność redukcji kosztów poprzez zmniejszenie zatrudnienia. W kolejnych latach, do czasu zamknięcia przez Unię Europejską wszystkich programów obsługiwanych przez FFW, będzie istniała potrzeba utrzymywania jedynie nielicznej grupy pracowników. Doświadczona kadra pracownicza znajdzie zatrudnienie w Agencji Współpracy Rozwojowej.

Dyrektor Departamentu Zagranicznego w Ministerstwie Finansów M. Baj poinformował zebranych o trwających w resorcie pracach nad przedstawionymi założeniami do projektu ustawy. Ministerstwo Finansów nie zajęło jeszcze stanowiska w tej sprawie.

W drugiej części spotkania członkowie zespołu oraz przedstawiciele senackiej i sejmowej Komisji Spraw Zagranicznych przystąpili do dyskusji nad przedstawionym projektem. Wszyscy zgodzili się z potrzebą uregulowania kwestii międzynarodowej współpracy rozwojowej. Senator Janusz Rachoń wyraził opinię, że powołanie Agencji Współpracy Rozwojowej dobrze wpłynie na stabilność finansową podejmowanych działań pomocowych. Ponadto, jego zdaniem, istotne, że jej działalność nie spowoduje zwiększenia obciążeń budżetowych. Senator Mieczysław Augustyn podjął dyskusję nad zaproponowanym w projekcie zapisem kraj - beneficjent. Obawiał się, by zapis nie był zawężony wyłącznie do państwa. Przedstawiciele MSZ przekonali jednak uczestników, że nie ma takiego niebezpieczeństwa, a zapis jest wzorowany na międzynarodowych uregulowaniach.

Dyrektor Departamentu Współpracy Rozwojowej z Ministerstwa Zagranicznych Marek Ziółkowski poinformował uczestników posiedzenia, że projekt uwzględnia postulaty i uwagi zgłoszone przez organizacje pozarządowe zaangażowane w międzynarodową współpracę na rzecz rozwoju i pomoc humanitarną. Głównym postulatem tego środowiska jest zapewnienie efektywnej koordynacji działań na rzecz rozwoju, oddzielenie kwestii polityki i strategii od wdrażania i zarządzania polityką pomocową, a także powołanie struktur zapewniających profesjonalne zarządzanie programami pomocowymi.

Parlamentarzyści obecni na posiedzeniu po zapoznaniu się z projektem zgodzili się z tym, że nie powoduje on nowych obciążeń i zobowiązań finansowych, za to z pewnością stworzy ład instytucjonalny w zakresie obecnie realizowanych, a jeszcze nie w pełni skoordynowanych działań. Projekt precyzuje, jakie instytucje za co odpowiadają i w jaki sposób realizują cele polskiej polityki zagranicznej dzięki pomocy dwustronnej. Powoływana do życia nowa instytucja wykonawcza, tj. Agencja Współpracy Rozwojowej, powstanie wskutek przekształcenia Fundacji Fundusz Współpracy, czyli podmiotu posiadającego kadry, duże doświadczenie i majątek trwały, co oceniono pozytywnie.

Podsumowując dyskusję, prowadzący obrady w drugiej części, wiceprzewodniczący zespołu senator Mieczysław Augustyn podziękował przedstawicielom Ministerstwa Spraw Zagranicznych za prezentację założeń projektu ustawy i życzył szybkiego zakończenia prac. Senator wspomniał też tragicznie zmarłą wicemarszałek Krystynę Bochenek, wiceprzewodniczącą zespołu, i poprosił zebranych o minutę ciszy dla uczczenia jej pamięci na pierwszym po katastrofie pod Smoleńskiem posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.